

CAMINS DE NATURA, PAISATGE I APRENENTATGE

Propostes pedagògiques per a educació primària IV.

Cicles educatius

Cicle superior

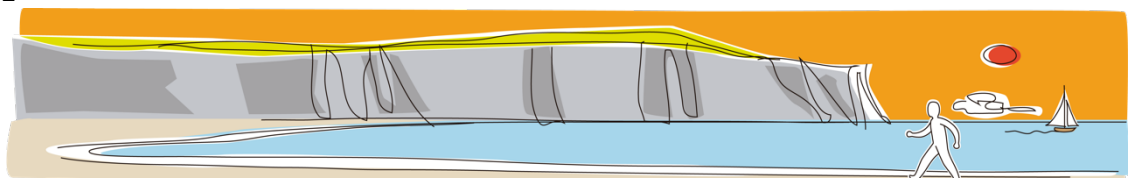
Temàtiques ambientals

Objectius de desenvolupament sostenible (ODS)

1

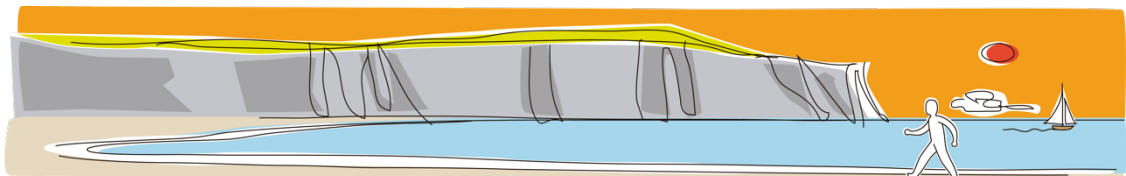

PROPOSTA PEDAGÒGICA CICLE SUPERIOR DE PRIMÀRIA

PAISATGE DE L'AIGUA

1. COMPETÈNCIES BÀSIQUES EL CURRÍCULUM ESCOLAR

- Realització d'un treball d'investigació a partir del plantejament de qüestions i problemes rellevants de l'entorn, mitjançant el treball cooperatiu i a partir de l'experimentació i l'ús de diferents fonts d'informació.
- Argumentació oral i escrita de les propostes de solució del treball d'investigació.
- Cerca i contrast d'informació en diferents suports (lectura de textos científics, d'imatges, gràfics...).
- Reconeixement de les magnituds de capacitat, volum, àrea, amplitud d'angles.
- Comparació i ordenació de mesures de volum, àrea i amplitud d'angles.
- Lectura d'escalles i de taules de mesura en contextos reals.
- Propietats dels materials, els colors, les formes (volums, línies, contorns, textures, grandàries i perspectives...) en les imatges, els objectes i en les obres artístiques.
- Recursos formals del llenguatge audiovisual i de la seva funció expressiva i estètica (enquadrament, planificació, punt de vista, il·luminació).
- Relació entre les qualitats perceptibles i el que pretenen les imatges i els objectes (informar, fer pensar, convèncer, persuadir).
- Reconeixement de maneres de viure, de formes d'organització social i d'atribucions de temps i lloc en les imatges i els objectes.
- Característiques (formals, materials i tecnològiques) en la creació d'objectes i d'imatges que han canviat o es mantenen al llarg del temps.
- Construcció i caracterització de personatges, recreació d'espais imaginats, creació d'estructures, maquetes, decorats i exposicions.
- Creació de missatges visuals mitjançant materials plàstics i tecnologies de la comunicació (imatge digital, vídeo, fotografia, instal·lació).
- Reutilització d'objectes i imatges de l'entorn amb la finalitat d'explicar visualment experiències, desitjos i valoracions crítiques.
- Producció de textos orals de diferents tipus i formats de l'àmbit personal i escolar amb preparació prèvia, i adaptant l'entonació, el to de veu o el gest a la situació comunicativa.
- Lectura i interpretació d'esquemes, gràfics i mapes conceptuals per saber extreure'n la idea principal i les relacions entre els elements.
- Producció de textos escrits de tipologia diversa en diferents formats i suports: narracions, explicacions, descripcions, diàlegs, notícies, receptes, còmics...

L'estudi del paisatge ens permetrà treballar:

- L'evolució de la fotografia en la línia del temps.
- Creació d'imatges visuals.
- Què pretenen les imatges ? informar, fer pensar, convèncer?
- Identificació de la importància de la presència de l'aigua en l'entorn.
- Càlcul d'àrees i volum d'aigua.

2. DESCOBREIX

En aquesta proposta pedagògica sobre paisatge ens centrarem en dos aprenentatges temàtics: el paper de l'aigua en el paisatge i la fotografia. Per aquesta raó primer de tot hem de buscar i descobrir sobre aquests temes a través de dos reptes que cal fer en grups de 5 o 6 alumnes:

REPTE 1: La història de la fotografia.

Els alumnes es posaran en grups i buscaran a internet dates i tipus de fotografia durant la seva evolució per fer una representació en una línia del temps.

El contingut d'aquest video de Youtube pot ajudar a introduir la història a l'aula.

- https://www.youtube.com/watch?v=XS7_BQy8xM0

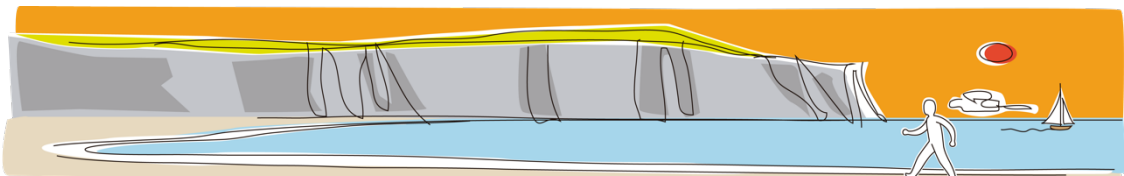
Per a fer la línia del temps podeu començar amb articles com els dels següents enllaços:

- <https://www.photolari.com/la-historia-de-la-fotografia-contada-a-traves-de-diez-momentos-que-marcaron-su-curso/>
- https://historia.nationalgeographic.com.es/a/historia-fotografia-arte-dibujar-luz_20128

•

REPTE 2: Paisatges de l'aigua

L'aigua té una importància per a la vida, i per això també pel paisatge. El nostre entorn és molt diferent si gaudeix de la presència d'aigua o no. El repte que us proposem és el de buscar en revistes o diaris fotografies de l'entorn exterior que hi hagi aigua i altres que no. Porteu les fotografies a classe i feu un mural cada grup amb una cartolina on la meitat serien fotos amb aigua i altres no.

Sota les fotografies escriviu com a mínim 3 punts que caracteritzin les fotografies amb aigua i 3 que descriguin les que no tenen aigua. Per exemple el color predominant. La presència o no de plantes, la presencia o no d'infraestructures relacionades amb la gestió de l'aigua....

Per treballar la presència d'aigua a la Terra i complementar les reflexions sobre el paisatge us recomanem activitats com:

- [L'aigua, el nostre tresor. De edu365.cat](http://edu365.cat)
- [Fitxes a l'aigua a la Terra \(xtec\)](#)

Pengeu els pòsters de collage amb els reflexions a la classe.

3. EXPERIMENTA

Les imatges i les fotografies s'han definit sovint com pintar amb llum. Aquesta activitat ens farà experimentar amb la fotografia i l'aigua. La proposta inclou tres reptes que podeu realitzar en funció del material que disposeu. També podeu demanar als alumnes que facin un dels reptes a casa amb la família.

REPTE 1: Taller de la cambra fosca

Aquest repte és per a descobrir com servia una caixa fosca per a captar imatges.

L'experiment proposa estar en un espai tancat i vetllant perquè no passi ni un xic de llum a la sala. Caldrà tapar bé les finestres amb cartró i e un d'ells fer-hi un forat petit.

Llavors, amb un paper semitransparent (paper vegetal) que podem posar amb un marc de cartró perquè s'aguanti i una lupa cal entrar a la cambra fosca, posar el paper davant el forat petit del cartró de la finestra i mirar què s'hi veu. Amb ajuda d'una lupa podreu enfocar la imatge i fer-la més gran o més petita, com si fos un zoom.

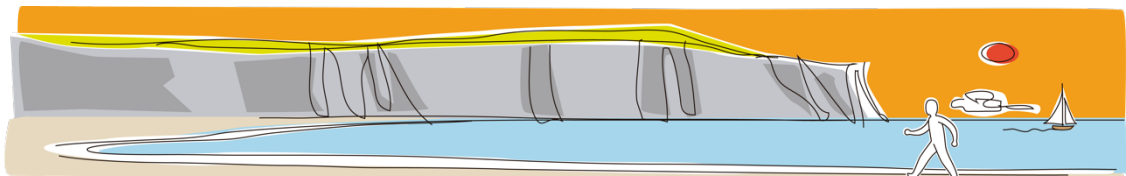
Podeu parlar-ne en grup:

- Com es veu la imatge?
- Quins colors hi apareixen?
- Què heu vist?
- Què hi ha als costats de la imatge?

Us deixem amb l'experiència de a cambra fosca de la pàgina « Fotografia en curs» amb les especificacions per a fer el repte: [pdf descarregable](#)

REPTE 2: L'aigua que corre

Aquest és un repte de fotografia que proposa treballar la velocitat, és a dir el temps que es deixa obert l'obturador de la càmera de fotos, la sigui del mòbil o una càmera digital que ho permeti. L'efecte de l'aigua és diferent si fas la foto en menys d'un segon o més. Podeu fer aquest repte en família i portar les fotos a la classe.

Agafa un mòbil o una càmera que et permeti variar la velocitat i fes vàries fotos d'un espai on hi hagi moviment d'aigua: un riu, un salt d'aigua, les onades o una aixeta o font... Mira què li passa a la imatge de l'aigua amb cada velocitat.

Mira alguns enllaços per a fer les fotografies:

- <https://aprendofotografia.wordpress.com/2013/06/03/5a-velocidad-de-obturacion-y-movimiento/>

REPTE 3: L'Arc de Sant Martí

En aquest repte treballarem com es forma l'Arc de Sant Martí, treballar la descomposició de la llum amb l'aigua i com fotografiar-lo.

Per fer aquest petit experiment necessitem alguns materials que podem trobar ràpidament a casa, com ara:

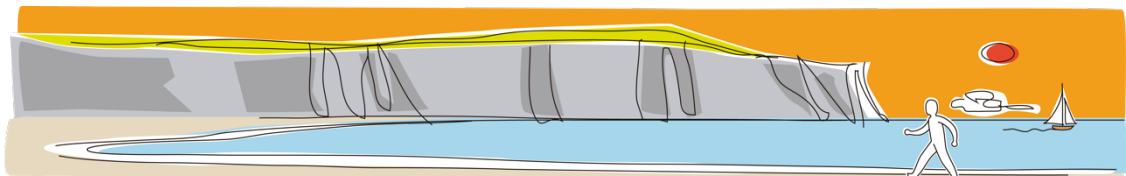
- Un dia assolellat (No depèn de nosaltres, però paciència. El sol sempre surt per a tothom)
- Aigua.
- Una safata.
- Un mirall.
- Paper blanc.

Després d'aconseguir tots els materials, som-hi: omplim la safata amb aigua, tenint cura de no regar, hem de recordar que l'aigua és molt valuosa.

El mirall ho posem dins de la safata, de manera que el sol es reflecteixi al (Recomanació: No mirar directament el sol, és perjudicial per a la nostra salut).

Ara agafem el full de paper i el posem davant del mirall perquè el sol es reflecteixi en el paper.

I llest! Ara tenim el nostre propi arc de sant Martí. I podem fer la foto

4. VISITA

Es recomana associar al projecte una visita que podria ser:

- Al [Far del Paisatge](#) amb les activitats proposades de la visita.
- Visita al mirador de la Xarxa comarcal: [Mirador de L'Escala](#) i amb una visita complementària al [Museu de l'Anxova i la Sal de l'Escala](#).

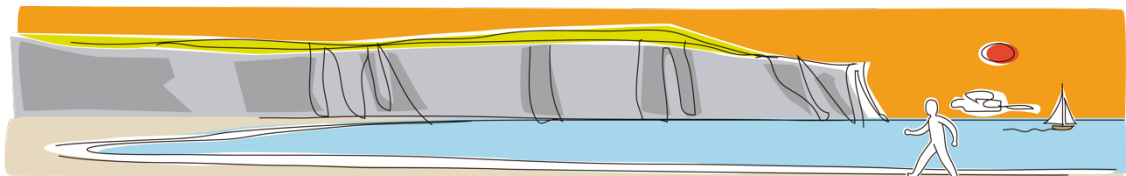
5. IMAGINA EL TEU PAISATGE

Un percentatge important de la terra és aigua i són els mars i oceans. Sota l'aigua, encara que només ho veuen els submarinistes que neden al fons, també hi ha un paisatge. No ens és desconegut perquè l'hem vist en documentals i en fem petites reproduccions als aquaris.

De la mateixa manera que els paisatges terrestres, també trobem diferents paisatges subaquàtics a les nostres costes. En el [següent enllaç](#) en trobaràs uns exemples.

Agafa una caixa de sabates, talla la part central de la tapa per tal que es vegi l'interior i tindràs un aquari de cartró. Pinta i enganxa diversos peixos i algues a l'interior de l'aquari per fer el tipus de paisatge submarí que t'agradi.

Ho pots fer enganxant fotos al fons o bé dibuixant el paisatge com t'imaginis...

6. FES EL TEU CAMÍ

Quan anem d'excursió sovint ho fem seguint itineraris senyalitzats. Aquests camins són interessants per aprendre i veure coses noves perquè hi ha hagut una feina prèvia per a buscar i senyalitzar els punts d'interès.

El repte en aquest apartat és el de trobar, fent un camí a l'entorn del vostre centre, punts d'interès relacionats amb l'aigua.

Per això podeu buscar i imprimir si cal un mapa de l'entorn de l'escola. També podeu treballar directament amb google maps. Traceu a partir de la informació de la plataforma de mapes un recorregut amb sortida i arribada a l'escola on penseu que podria haver-hi punts d'interès. Prepareu bé la sortida i emporteu-vos material per apuntar i fer fotos.

Durant la sortida podeu treballar per grups i pel camí fer fotos en ubicacions d'interès que relacionareu amb l'aigua: fonts, recs, rius, basses, canals de reg...

Feu una fitxa de cada punt amb la informació:

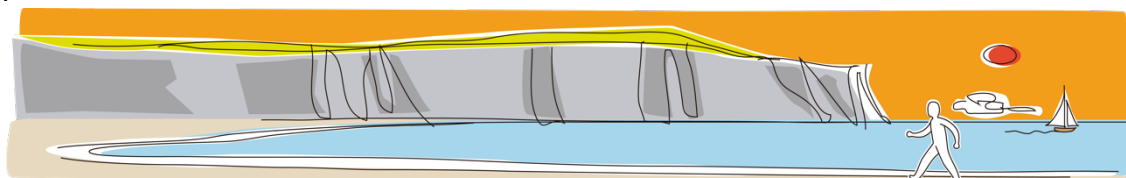
NOM DEL PUNT D'INTERÈS	
UBICACIÓ (ADREÇA)	
FOTO	
ELEMENT A VEURE, DESCRIPCIÓ I VOLUMS D'AIGUA RELACIONATS	
PER A QUÈ SERVEIX?	
HISTÒRIA O HISTÒRIES RELACIONADES	

Si els elements d'interès a l'itinerari són basses d'aigua, una font o el dipòsit d'aigua municipal: podeu mesurar-lo i calcular la seva àrea i volum. Podeu demanar a l'ajuntament quin volum d'aigua surt cada any de les fonts municipals per on passeu...

7. EXPLICA-HO

Aquesta és una activitat d'avaluació on podreu difondre totes aquelles coses que heu descobert en els reptes anteriors.

7

Us proposem doncs de fer un fulletó, cartell, presentació digital o pàgina web que presenti el vostre itinerari de l'aigua. Podeu mirar-ne exemples a oficines de turisme o bé [AQUÍ](#)

Per això primer de tot determinareu quina informació voleu posar al fulletó, us proposem com a mínim:

- Un mapa senyalitzant els punts d'interès.
- Foto i informació bàsica de cada element a visitar.
- Punts interessants per a fotografiar el paisatge.

Per tal de fer el fulletó més atractiu penseu quin disseny utilitzareu, si posareu consells per a sensibilitzar respecte l'entorn natural, la utilització de l'aigua, fotografia....

REPTE COMPLEMENTARI:

Envia una postal a un amic per animar-lo a visitar un paisatge de l'aigua, agafa una foto del camí o itinerari que hi hagi un element característic que es pugui veure i fes una postal diorama. Escriu un text a la postal que animi a visitar l'indret especial.

Trobareu un tutorial per a fer la postal diorama al canal de Youtube de « Coses de scrap» en [AQUEST ENLLAÇ](#)

